جاڤا ساپاردی باستاپ، جاڤا ناتیجە جاراتایق

(باسی 1 ـ بەتتە)

اۆتونومیالی رایوندق علم ـ تەحنیكا مەڤگەرمەسی پارتیا باسشلق گرۆپیاسنك 2 ـ دارەجەلی شارلاۆشسی یان جیاڤبین منالاردی ئبلدىردی: جالپی ئماجلس ورتاعا قویعان نسانالار مەن تالاپتاردی تمعز ارقاۆ ەتپ، جاڤا دامۆ ۆستانمنا تاباندی بولپ، حالق تۆرمسمەن جاناسپ، جوعاری ساپالی دامۆدی بلگەرلەتۆگە تاباندی بولپ، قامداۆ جاعندداعی قۆرلىمدق رەفورمانی تەرەڤدەتپ، ونەركاسپتك نەگزىن كۆشەيتۆ، ونمدىلگن ارتتىرۆ ينجەنەرياسن اتقارپ، شينجياڤ ەرەكشەلگندەگی وسزاماندانعان كاسپ سالاسی جۆيەسن جلدام قۆرپ، ونەركاسپ ەكونومیكاسنك جوعاری ساپالی دامۆىن بلگەردەلەتپ، جەرگىلكتی بۆقارانی كىرىستەرىن ارتتىرپ، بايۆعا باستاپ، شينجياڤنك قوعام ورنقتىلعی مەن باياندی تىنىشتعن جۆزەگە اسرۆعا ماڤزدی كاسپ سالاسی ترەگن ازىرلەۆ كەرەك.

"جالپی ئماجلس 'مەملەكەت تەرريتوریاسی كەڤستگىنك ورنالاسۆىن جاقسارتپ، وڤىرلەردىك سايكەستی دامۆىن جانە جاڤاشا قالا ـ قالاشقتاندىرۆدی بلگەرلەتۆ' كەرەكتىگن جۆرگزپ جاتتی.

تاۆارلاردىك قورابىنداعی وندىرىلگەن كۆننىك، اشق ازىق ـ تۆلكتەردی ساقتاۆ شارت ـ جاعداينىك ولشەمگە ۆيلەسەتن ـ ۆيلەسپەيتىندىگن، سۆىق تىزبەكتی ازىق ـ تۆلكتەردە نۆكلەين قشقلىن تەكسەرۆ مالىمەتىنىك بار ـ جوقتىعن مۆقيات تەكسەرپ شقتی... ەرەن بازاردا قاشقار ايماقتىق بازار باقلاۆ ـ باسقارۆ مەكەمەسی مونوپولياعا قارسی تۆرۆ جانە ورىنسز باسەكەگە قارسی تۆرۆ ئبولمىنىك باستىعی سۆ حاۆ بىرنەشە قىزمەتتەسمەن بىرگە ەرەن بازاردىعی ازىق ـ تۆلىك حاۆپەسزدىگی جانە باعا جاعدايی جوىنندە داعدىلی تەكسەرۆ جۆرگزۆدە.

"ىندەت تۆىلعاننان بەرى، ئبز 'التنی ورنقتىرۆ'، 'التنی قامتاماسز ەتۆ' قىزمەت تالابىن قاتاڤ تياناقتاندىرپ، زات باعاسىن مەڤگەرۆگە، بازاردی ورنقتىرۆعا، قامداۆمەن قامتاماسز ەتۆگە تاباندی بولدىق"، ـ دەدی قاشقار ايماقتىق بازار باقلاۆ ـ باسقارۆ مەكەمەسی پارتیا باسشلىق گرۆپیاسنك العا قويپ، تۆتاس رايوننىك جاراتلىسىتق بايلىق جۆيەسىنىك بۆدان كەينگی قىزمەتىنە ايقىن بەتالىس جانە جول نۆسقادی". اۆتونومیالی رايوندق جاراتىلىستق بايلىق مەڤگەرمەسی پارتیا باسشلىق گرۆپیاسنك شۆجیی، ورىنباسار مەڤگەرمە باستىعی زىلك يانياڤ بىلاي دەدی: "ەندىگی جەردە، ئبز مەملەكەت تەرريتوریاسی كەڤستگی جوباسن جوعاری دەڤگەيدە جوبالاۆدی انالۆرلىم كۆشەيتپ، بۆكىل رايوننىك 'ئبر جوبا، ئبر جوسپارىن' قالىپتاسترامز. سونمەن بىرگە، مەملەكەت تەرريتوریاسی كەڤستگىن پايدالانۆ، باقلاۆعا الۆ جۆيەسن اقاۆسزداندىرپ، جاراتىلىستق بايلىقتىك كاسپ سالاسی ابزالدىلعن تولىق ساۆلەلەندىرپ، اۆتونومیالی رايوننىك جوعاری ساپالی دامۆنا پارەمندی بايلىق قامتاماسزدىعن ازىرلەيمز".

جالپی ئماجلستىك مازمۆنداماسی جاريالانعاننان كەين، بيڭتۆان ونەركاسپ جانە ينفورماتسيالاندىرۆ مەكەمەسی دەرەۆ توپتىق ۆيرەنۆدی ۆيمداسترپ، جالپی ئماجلستىك رۆحن دشەكەرلەي يگەرپ، بيڭتۆاننىك ونەركاسپ ەكونومیكاسنك جوعاری ساپالی دامۆ قىزمەتىن اقلداسپ بلگەرلەتتی. بيڭتۆان ونەركاسپ جانە ينفورماتسيالاندىرۆ مەكەمەسی پارتیا باسشلىق گرۆپیاسنك شۆجیی، مەكەمە باستىعی ياڤ حۆڭبين بىلاي دەدی: "ئبز جالپی ئماجلستىك رۆحن ئس تىندىرپ، شارۆاشلىق قۆراتىن قوزعاۆشی كۆشكە اينالدىرپ، ونەركاسپتىك نەگزىن كۆشەيتۆ مەن تەحنیكالىق جاڤالىق ەنگزۆدی كۆش سالا ورستەتپ، ونەركاسپتەگی التی ۆلكەن باسىم ەرەكشەلىككە يە كاسپ سالاسىن تياناق ەتپ، سانىن ارتتىرۆعا، قورىن كەڤەيتۆگە ايرىقشا كۆش سالپ، بيڭتۆاننىك ونەركاسبىن زورايتپ، كۆشەيتپ، بيڭتۆاننىك ەكونومیكالىق ناقتی قۆاتىن كۆشەيتۆگە، بيڭتۆاننىك '3 ۆلكەن يقۆاتىن' اناۆرلىم ويداعداي جاڤالى داۆنداعی ىنتىماقتاسترپ، قورشاعان ورتانی قورعاۆداعی، ەكولوگيانی جاقسارتۆداعی ناقتی ناتيجەلەرىمزبەن حالىقتی باقىتقا كەنەلتەمز"، ـ دەدی.

پارتیا 19 ـ كەزەكتی ورتالق كومیتەتی بەسىنشی جالپی ئماجلىسىنىك مازمۆنداماسی جاريالانعاننان كەين، شينجياڤ اسكەرى رايونی ئمالىم وت كۆشی تۆاننىك كوماندير ـ جاۆىنگەرلەری جالپی ئماجلىستىك مازمۆنداماسىن مۆقيات ۆيرەندی. كوپشلىك ئبر اۆزدان مىنالاردی ئبلدىردی: شي جينپيڭنىك ارمیانی قۆدىرەتتەندىرۆ يدەياسمەن وي ـ سانامزدی قارۆلاندىرپ، جەكەلىك مۆرات ـ ماقساتتی ارمیانی قۆدىرەتتەندىرۆ امالياتىنا توعستىرپ، ئوز قىزمەت ورنىمزدی ارمیانی قۆدىرەتتەندىرۆ نساناسىن امالياتتا ايگىلەيتىن تۆعىر ەتپ، تانىم مەن ارەكەتتىك بىرلىگی باردىسندا "تورتكە يە" جاڤا ۆرپاق توڭكەردىستىك اسكەريلەر بولۆعا ۆمتىلامز. اسكەري جاتتىعۆدی، سوعىسقا دايىندالۆدی كۆشەيتپ، سوعىس جۆرگزپ جەڭسكە جەتۆ ونەرىنە جالىقپاي جاتتىعپ، ارميا قۆرۆ 100 جلدىق كۆرەس نساناسىن جۆزەگە اسرۆعا كۆش ـ قۆاتىمزدی ارنايمز.

"مەملەكەت قۆدىرەتتەنگەندە عانا، بىزدەي بۆقارانىك تۆرمسی انالۆرلىم جاقسارا تۆسپەك". قۆمل قالاسی يجوۆ رايونی تيانشان اۆدلی توۆداۆگۆ قىستاعىنىك تۆرعىنی امينا ياقۆپ: "جالپی ئماجلىس ورتاعا قويعان نسانا ئبزدىك جۆرەگمزدی جىلىتتی، الداعی تۆرمسمزدىك، ئسوز جوق، بارعان سايىن جاقساراتىندىعنا سەنەمز"، ـ دەدی.

(ئتلشمىز جاڤ يۆنمەي، جازۆعا قاتىناسقان تىلشلەر شی شين، جىك جو، ما ينىك، لىۆ شياڤ، جاڤ شياۆيان، جاڤ جلي، تاڤ كاندۆك، ئپاريزات ابدۆل، رايدا، ەرىكتی تىلشلەر چىن گاۆچاۆ، ۆاڤ جىچاۆ، فان جۆن)

جاڤا ۆلگىسىن قاراستىرپ، قورشاعان ورتانی قورعاۆداعی، ەكولوگيانی جاقسارتۆداعی ناقتی ناتيجەلەرىمزبەن حالىقتی باقىتقا كەنەلتەمز"، ـ دەدی.

پارتیا 19 ـ كەزەكتی ورتالق كومیتەتی بەسىنشی جالپی ئماجلىسىنىك مازمۆنداماسی جاريالانعاننان كەين، شينجياڤ اسكەرى رايونی ئمالىم وت كۆشی تۆاننىك كوماندير ـ جاۆىنگەرلەری جالپی ئماجلىستىك مازمۆنداماسىن مۆقيات ۆيرەندی. كوپشلىك ئبر اۆزدان مىنالاردی ئبلدىردی: شي جينپيڭنىك ارمیانی قۆدىرەتتەندىرۆ يدەياسمەن وي ـ سانامزدی قارۆلاندىرپ، جەكەلىك مۆرات ـ ماقساتتی ارمیانی قۆدىرەتتەندىرۆ امالياتىنا توعستىرپ، ئوز قىزمەت ورنىمزدی ارمیانی قۆدىرەتتەندىرۆ نساناسىن امالياتتا ايگىلەيتىن تۆعىر ەتپ، تانىم مەن ارەكەتتىك بىرلىگی باردىسندا "تورتكە يە" جاڤا ۆرپاق توڭكەردىستىك اسكەريلەر بولۆعا ۆمتىلامز. اسكەري جاتتىعۆدی، سوعىسقا دايىندالۆدی كۆشەيتپ، سوعىس جۆرگزپ جەڭسكە جەتۆ ونەرىنە جالىقپاي جاتتىعپ، ارميا قۆرۆ 100 جلدىق كۆرەس نساناسىن جۆزەگە اسرۆعا كۆش ـ قۆاتىمزدی ارنايمز.

"مەملەكەت قۆدىرەتتەنگەندە عانا، بىزدەي بۆقارانىك تۆرمسی انالۆرلىم جاقسارا تۆسپەك". قۆمل قالاسی يجوۆ رايونی تيانشان اۆدلی توۆداۆگۆ قىستاعىنىك تۆرعىنی امينا ياقۆپ: "جالپی ئماجلىس ورتاعا قويعان نسانا ئبزدىك جۆرەگمزدی جىلىتتی، الداعی تۆرمسمزدىك، ئسوز جوق، بارعان سايىن جاقساراتىندىعنا سەنەمز"، ـ دەدی.

(ئتلشمىز جاڤ يۆنمەي، جازۆعا قاتىناسقان تىلشلەر شی شين، جىك جو، ما ينىك، لىۆ شياڤ، جاڤ شياۆيان، جاڤ جلي، تاڤ كاندۆك، ئپاريزات ابدۆل، رايدا، ەرىكتی تىلشلەر چىن گاۆچاۆ، ۆاڤ جىچاۆ، فان جۆن)

جاپپاي دوڭگەلەك داۆلەتتی قوعام ورناتۆدىك شەشۆشی جەڭسىنە جەتۆدە شەشۆشی سىياتتی تابىستارعا قول جەتكزەيىك

ـــ پارتیا 19 ـ كەزەكتی ورتالق كومیتەتىنىك بەسىنشی جالپی ئماجلىسىنىك رۆحن ۆيرەنۆ، دايەكتىلەندىرۆ جوىنندە

□ **حالق گازەتىنىك شولۆشسی**

جاڤا جوبا جاسالدی، جاڤا ساپار باستالماق. پارتیا 19 ـ كەزەكتی ورتالق كومیتەتىنىك بەسىنشی جالپی ئماجلىسی "13 ـ بەسجلدىق" مەزگىلىندە ەلىمزدىك ەكونومیكالىق، قوعامدىق داۆىندا قول جەتكزگەن وراسان زور تابىستاردی تولىق تۆراقاندىرپ، پارتیا مەن مەملەكەت بىستەری داۆىنىنىك جالپی جاعدايىن شعار ئتۆيىن ەتپ، دۆنيە جۆزىلىك اۆقىم مەن داۆ زاڤىدىلعن يگەرپ، حالقارالق، ەل ئشی جاعدايىنا ىشكەرىلەي تالداۆ جاساپ، «جۆڭگو كومۆنيستىك پارتياسی ورتالق كومیتەتىنىك حالق شارۆاشلىعی مەن قوعامدىق داۆىدىك 14 ـ بەسجلدىق جوباسن جانە 2035 ـ جىلعا دەينگی بولاشاقتىق نەسانانی جاساۆ جوىنندەگی ۆسىنىسن» قاراپ ماقۆلدادی. بۆل جاپپاي سوتسياليستىك وسزاماندانعان مەملەكەت قۆرۆدىك جاڤا ساپارىن باستاۆداعی، ەكىنشی 100 جلدىق كۆرەس نساناسنا جوردىق جاساۆداعی تۆعىرناماڵىق حۆجات، بۆدان كەينگی 5 جلداعی، ئتپتی، ونان دا ۆزاق مەزگىلدەگی ەلىمزدىك ەكونومیكالىق، قوعامدىق داۆىنىك ارەكەت باعدارناماسی. كەزەكتە جانە بۆدان كەينگی ئبر مەزگىلدەگی بۆكىل پارتيانىك، بۆكىل ەلدىك ماڤنزدی ئبر ساياسی مىندەتی ـــ وسی رەتكی جالپی ئماجلىستىك رۆحن ۆيرەنپ، دايەكتىلەندىرپ، "ۆسىنستا" بەلگىلەنگەن شەشمەردی، ورنالاستىرۆلاردی جانە قىزمەت تالاپتارىن ناقتاپ تياناقتاندىرۆ بولپ تابىلادی.

"13 ـ بەسجلدىق" مەزگىلی جاپپاي دوڭگەلەك داۆلەتتی قوعام ورناتۆدىك شەشۆشی جەڭسىنە جەتۆدە قول جەتكزگەن كەزەڭ. قىم ـ قۆت، كۆردەلی حالقارالىق جاعداي، جاپالی دا قات ـ قابات ەل ئشی رەفورما، دامۆ، ورنىقتىلق مىندەتتەری، اسرەسە، جاڤا تيپتی ايدارشا ۆيرۆس وكپە قابىنۆ ندەتىنىك اۆىر سوققىسی الدىندا، شي جينپيڭ جولداستی ۆيتىقی ەتكەن پارتیا ورتالق كومیتەتی اۆەلگی ماقساتتی ۆمتپاي، بورىشتی ەستە بەرىك ساقتاپ، بۆكىل پارتيانی، بۆكىل ەلدەگی ئار ۆلت حالقىن ىنتىماقتاستىرپ، باستاپ، ۆدەرە العا تارتپ، ئورىس اشا جاڤالىق اشپ، پارتیا مەن مەملەكەتتىك ئتۆرلی دستەرىن قايراتتانا بلگەرلەتپ، ئتۆرلی حاۆپ ـ قاتەرلەر مەن سىن ـ سايىستاردی جەڭدی، جۆڭگوشا سوتسياليزم كەمەسی ۆزدىكسز تولقىن جارپپ، قايسارلىقپەن العا بلگەرلەدی. امالیات مىنانی تاعی دا دالەلدەدی: باس شۆجي شي جينپيڭ پارتیا ورتالق كومیتەتىنىك ۆيتقىسی، بۆكىل پارتيانىك ۆيتقىسی رەتىندە جول نۆسقاپ رولدی مەڤگەرپ وتىرعاندىقتان، بۆكىل پارتیا، بۆكىل ەلدەگی ئار ۆلت حالقی ئبر نيەتپەن ىنتىماقتاسپ، قايسارلىقپەن كۆرەس جۆرگزپ وتىرعاندىقتان، ئبز، ئسوز جوق، العا باسۆ جولىندا جارىقتاقشقان ئتۆرلی ماشاقاتتی، قيىندىقتی، قاتەردی، كەدەرگىنی جەڭە الامز، ئسوز جوق، جاڤا داۆىردە جۆڭگوشا سوتسياليزمدی اناۆرلىم پارەمندی تۆردە العا بلگەرلەتە الامز.

جالپی ئماجلىس جاپپاي دوڭگەلەك داۆلەتتی قوعام ورناتۆدىك شەشۆشی جەڭسىنە جەتۆدە قول جەتكزگەن شەشۆشی سىياتتی تابىستاردی جوعاری باعالادی. "13 ـ بەسجلدىق" مەزگىلىندە ەلىمزدىك ەكونومیكالىق ناقتی قۆاتی، علىم ـ تەحنیكالىق ناقتی قۆاتی، جالپىلىق مەملەكەت قۆاتی جاڤا دا ۆلكەن ساتىعا كوتەرىلدی، ەكونومیكالىق اينالىم جالپی جاقتان ورنىقتی بولدی، ەكونومیكالىق قۆرىلىم ئۆرتىس سالالاندی، كەدەيلكتەن ارىلتۆدان قامال الۆ جەتىستگی كۆللی الەمدی جالت قاراتتی، لاستانۆدان ساقتانۆ جانە ونی جونگە ساۆ تەبىنی ارتپ، ەكولوگيالىق ورتا كورنەكتی جاقساردی، سىرتقا ەسك اشۆ ئۆرتىس كەڭەيپ، "ئبر بەلدەۆ، ئبر جولدی" بىرگە قۆرۆ جەتىستگی قوماقتی بولدی، حالقتىك تۆرمىس دەڭگەيی كورنەكتی جوعارىلادی، قوعامنىك جاراسمدىلعی، ورنىقتىلعی ساقتالدی. ونان دا ماڤنزدىسی، "13 ـ بەسجلدىق" امالياتىندا رەفورمانی جاپپاي تەرەڤدەتۆدە كەلەلی سەرپىلىسكە قول جەتتی، مەملەكەتتی جاپپاي زاڤمەن جوىنگە ساۆدا كەلەلی بلگەرلەۆشىلىككە قول جەتتی، پارتیانی جاپپاي قاتاڤ جوىنگە ساۆدا كەلەلی جەتىستىككە قول جەتتی، مەملەكەتتی جوىنگە ساۆ جۆيەسی مەن جوىنگە ساۆ قابىلەتىن وسزاماندانىرۆ جەدەل بلگەرلەتىلدی، جۆڭگو كومۆنيستىك پارتياسىنىك باسشىلعی مەن ەلىمز سوتسياليستىك ئتۆزىمىنىك ابزالدىلعی اناۆرلىم ايگىلەندی، جاڤا دامۆ ۆستانمی ونان اری جۆرت جۆرەگنە ۆيالادی، قالىك پارتيالی كادرلاردىك ساياسی ساپاسی مەن كۆرەس رۆحی، كۆرەس قابىلەتی شڭدالپپ، بۆكىل ەلدەگی ئار ۆلت حالقىنىك رۆحانی بەت ـ بەينەسی اناۆرلىم قايراتتی، كوتەرىڭكی بولپپ، جاپپاي سوتسياليستىك وسزاماندانعان مەملەكەت قۆرۆدىك جاڤا ساپارىن باستاۆعا پارەمندی ساياسی كەپىلدىك جانە قۆدىرەتتی ەكپىندەي بلگەرلەۆ كۆش ـ قۆاتىن ازىرلەدی.

پارتیا قۆرىلعاندىعنىك 100 جىلدىعنا جەتكەندە، ئبر ميلليارداتان استام حالقتی يگىلىككە كەنەلتەتىن اناۆرلىم جوعاری دەڭگەيدەگی دوڭگەلەك داۆلەتتی قوعامدی جاپپاي ورناتۆ ـــ پارتيامزدىك جاڤا عاسرعا قادام تاستاعاننان كەين، دوڭگەلەك داۆلەتتی قوعامدی نەگزىنەن ورناتۆ نەگزىنده العا قويعان كۆرەس نساناسى، حالقتا بەرگەن ايبىندی ۆادەسی. رەفورما جاساۆ، ەسك اشۆدىك باستاپقی كەزىنده پارتیا ورتالق كومیتەتی دوڭگەلەك داۆلەتتی قوعام ورناتۆدىك بەرىك نەگز قالاۆ كەرەك.

"14 ـ بەسجلدىق" مەزگىلىندە ەلىمز جاڤا دامۆ كەزەڭىنە قادام تاستايدی، بۆل ـــ جاڤا، اناۆرلىم زور دامۆدی جۆزەگە اسرۆداعی شەشۆشی مەزگىل. جاڤا دامۆ كەزەڭی دەگەنمىز جاپپاي سوتسياليستىك وسزاماندانعان مەملەكەت قۆراتىن، ەكىنشی 100 جلدىق كۆرەس نساناسنا جوردىق جاسايتىن كەزەڭ، بۆل ەلىمزدىك دامۆ ۆدەرىسىندە بەلەستىك مانگە يە. بۆكىل پارتیا جۆڭحۆا ۆلتىنىك ۆلی گۆلدەنۆی ستراتەگيالىق جالپی جاعدايىن جانە دۆنيە جۆزىندە 100 جىلدا بولماعان زور وزگەرىستی ئبر تۆتاس جوسپارلاپ، وراي تانىمی مەن حاۆپ ـ قاتەر تانىمىن كۆشەيتپ، ستراتەگيالىق تاباندىلىقتی ساقتاپ، ئوز ئسىن ويداعداي دستەپ، ئورىس اشا ۆمتىلپپ، قايراتتانا العا دلگەرلەپ، "قوس 100 جلدىق" كۆرەس نساناسىنىك ورگانيكالی ۆشتاسۆىن بلگەرلەتپ، جاپپاي سوتسياليستىك وسزاماندانعان مەملەكەت قۆرۆعا جاقسی باستاما باستاۆ، جاقسی قادام تاستاۆ كەرەك.

(شينحۆا اگەنتىگىنىك 10 ـ ايدىك 30 ـ كۆنی بەيجيڭنەن بەرگەن حاباری)

ئ ـ ردنگی ورتالقتىك شينجياڤ قىزمەتی جىلىندەگی اگىمە ئياجلىسىنىك رۆحن ۆيرەنىيك، دايەكتىلەندىرەيىك
جاڤا داۆىردەگی جۆڭگوشا سوتسياليستىك شينجياڤ قۆرۆعا قۆلشىايىق

قاشقار ايماعی:

بازاردی باقلاۆ ـ باسقارۆدی كۆشەيتپ، تاۆاردىك جەتكىلكتی، باعانىك تۆراقتی بولۆىنا شنايی كەپىلدىك ەتتی

□ **گازەتىمزدىك جالپىلىق اقپارات قۆرالداری ئتلشسی لي چۆنشيا**

10 ـ ايدىك 31 ـ كۆنی ساعات 11دە، قاشقار قالاسی حالق باتىس جولىنداعی يجيا ەرەن بازاری ساۆدا جۆرگزە باستادی. جەر اۆدانی 16 مىك شارشی مەتر كەلەتىن وسناۆ ئری تيپتی ەرەن بازاردا ازىق ـ تۆلىك، كۆندەلكتی حيمیالىق بۆيمدار، كيم ـ كەشەك، تۆبەككە ەگىلگەن جاسىل وسىمدىكتەر سياقتی نە كەرەكتىك ئبارى بار، ساتۆشىلار ماسكی تاعىپ، قولعاپ كيپ، زاتتاردی رەتتەۆ، تولەنگەن اقشالاردی الۆ جۆمستارىن رەت ـ رەتىمەن جۆرگزپ جاتتی.

تاۆارلاردىك قورابىنداعی وندىرىلگەن كۆننىك، اشق ازىق ـ تۆلكتەردی ساقتاۆ شارت ـ جاعداينىك ولشەمگە ۆيلەسەتن ـ ۆيلەسپەيتىندىگن، سۆىق تىزبەكتی ازىق ـ تۆلكتەردە نۆكلەين قشقلىن تەكسەرۆ مالىمەتىنىك بار ـ جوقتىعن مۆقيات تەكسەرپ شقتی... ەرەن بازاردا قاشقار ايماقتىق بازار باقلاۆ ـ باسقارۆ مەكەمەسی مونوپولياعا قارسی تۆرۆ جانە ورىنسز باسەكەگە قارسی تۆرۆ ئبولمىنىك باستىعی سۆ حاۆ بىرنەشە قىزمەتتەسمەن بىرگە ەرەن بازاردىعی ازىق ـ تۆلىك حاۆپەسزدىگی جانە باعا جاعدايی جوىنندە داعدىلی تەكسەرۆ جۆرگزۆدە.

"ىندەت تۆىلعاننان بەرى، ئبز 'التنی ورنقتىرۆ'، 'التنی قامتاماسز ەتۆ' قىزمەت تالابىن قاتاڤ تياناقتاندىرپ، زات باعاسىن مەڤگەرۆگە، بازاردی ورنقتىرۆعا، قامداۆمەن قامتاماسز ەتۆگە تاباندی بولدىق"، ـ دەدی قاشقار ايماقتىق بازار باقلاۆ ـ باسقارۆ مەكەمەسی پارتیا باسشلىق گرۆپیاسنك العا قويپ، تۆتاس رايوننىك جاراتلىسىتق بايلىق جۆيەسىنىك بۆدان كەينگی قىزمەتىنە ايقىن بەتالىس جانە جول نۆسقادی". اۆتونومیالی رايوندق جاراتىلىستق بايلىق مەڤگەرمەسی پارتیا باسشلىق گرۆپیاسنك شۆجیی، ورىنباسار مەڤگەرمە باستىعی زىلك يانياڤ بىلاي دەدی: "ەندىگی جەردە، ئبز مەملەكەت تەرريتوریاسی كەڤستگی جوباسن جوعاری دەڤگەيدە جوبالاۆدی انالۆرلىم كۆشەيتپ، بۆكىل رايوننىك 'ئبر جوبا، ئبر جوسپارىن' قالىپتاسترامز. سونمەن بىرگە، مەملەكەت تەرريتوریاسی كەڤستگىن پايدالانۆ، باقلاۆعا الۆ جۆيەسن اقاۆسزداندىرپ، جاراتىلىستق بايلىقتىك كاسپ سالاسی ابزالدىلعن تولىق ساۆلەلەندىرپ، اۆتونومیالی رايوننىك جوعاری ساپالی دامۆنا پارەمندی بايلىق قامتاماسزدىعن ازىرلەيمز".

جالپی ئماجلستىك مازمۆنداماسی جاريالانعاننان كەين، بيڭتۆان ونەركاسپ جانە ينفورماتسيالاندىرۆ مەكەمەسی دەرەۆ توپتىق ۆيرەنۆدی ۆيمداسترپ، جالپی ئماجلستىك رۆحن دشەكەرلەي يگەرپ، بيڭتۆاننىك ونەركاسپ ەكونومیكاسنك جوعاری ساپالی دامۆ قىزمەتىن اقلداسپ بلگەرلەتتی. بيڭتۆان ونەركاسپ جانە ينفورماتسيالاندىرۆ مەكەمەسی پارتیا باسشلىق گرۆپیاسنك شۆجیی، مەكەمە باستىعی ياڤ حۆڭبين بىلاي دەدی: "ئبز جالپی ئماجلستىك رۆحن ئس تىندىرپ، شارۆاشلىق قۆراتىن قوزعاۆشی كۆشكە اينالدىرپ، ونەركاسپتىك نەگزىن كۆشەيتۆ مەن تەحنیكالىق جاڤالىق ەنگزۆدی كۆش سالا ورستەتپ، ونەركاسپتەگی التی ۆلكەن باسىم ەرەكشەلىككە يە كاسپ سالاسىن تياناق ەتپ، سانىن ارتتىرۆعا، قورىن كەڤەيتۆگە ايرىقشا كۆش سالپ، بيڭتۆاننىك ونەركاسبىن زورايتپ، كۆشەيتپ، بيڭتۆاننىك ەكونومیكالىق ناقتی قۆاتىن كۆشەيتۆگە، بيڭتۆاننىك '3 ۆلكەن يقۆاتىن' اناۆرلىم ويداعداي ڭ جاقتان ەتىسە؛ ەندی ئبر جاعىنان، سۆىق تىزبەكتی ازىق ـ تۆلكتەردىك توپ ـ كەزەگی، اۆتوموبيلدەری، جەتكزۆشىلەری، كاسپورىننىك تىركەۆی سياقتی جاعدايلار جوىنندە جان ـ جاقتی باقلاۆ ـ باسقارۆ جۆرگزپ، ازىق ـ تۆلىك حاۆپەسزدىگىنە شنايی كەپىلدىك ەتپ، بازاردی قامداۆدی تولىق قامتاماسز ەتپ، باعانىك تۆراقتىلعن ساقتاپ، ئادىل، ادىلەتتی بازار ئتارتىبن قورعادی.

"بازار باقلاۆ ـ باسقارۆ بوينىنا زاڤ اتقارۆشی قىزمەتكەرلەردىك تەكسەرۆگە كەلگەنىن ۆنەمی بايقاپ قالامز، سوندىقتان تاۆارلاردىك ساپاسىنان الاڭداپ كەتپەيمز"، ـ دەدی يجيا ەرەن بازاری جاس ەت تۆرلەری سورەسىنىك الدىندا تۆرعىندار ئۆشىن تۆرمستىق بۆيمدار ساتىپ الۆعا كەلگەن ەركتی مۆرادىل تۆرسىن.

ماسكىننىك بىرەۆی 0.55 يۆان، سپيريتتىك ئبر قۆتىسی 3.5 يۆان... نزىنشە، سۆ حاۆ قاتارلی بازار باقلاۆ ـ باسقارۆ بوينىنا زاڤ اتقارۆشی قىزمەتكەرلەر يجيا ەرەن بازارىنىك جانىنداعی شينجياڤ پۆجيتاڤ ئداری ـ دارمەك بولشەك ساتۆ تىزبەكتی شەكتی سەرىكتەستىگىنىك 136 ـ تارماق دۆكەننە كىرپپ، مەديتسينالىق قورعانۆ بۆيمدارىنىك باعاسىن تەكسەردی. "ئبزدىك قورعانۆ بۆيمداريمزدىك، ئداری ـ دارمەكتەرىمزدىك باعاسی بۆرىنعداي، قورىمز دا جەتكىلكتی"، ـ دەدی دۆكەن باستىعی ساۆ لىپيك، ـ وسی ئدارى ـ دارمەك دۆكەنی تۆرعىندار ئۆشىن ئداری ـ دارمەك جەتكىزپپ بەرۆ قىزمەتىن ۆسىنعان، تۆرعىندار تاپسىرىس بەرگەن سوڭ، ئداری ـ دارمەك دۆكەنی ئداری ـ دارمەكتەردی تۆرعىندار تۆراتىن شاعىن اۆماقتىك قاڤاسنا جەتكزپپ، ونان اری ەرىكتىلەر تۆرعىندار دىك ۆيلەرىنە اپارپپ بەرەدی ەكەن.

كونەئشار اۆدانىندا جياجيالی ەرەن بازارىندا كونەئشار اۆدانی توققۆزاق قالاشعی اۆات الەۆمەتتىك اۆماعی دۆڭفاڭ حۆايۆان شاعىن اۆماعىنداعی ەرىكتی ۆاڤ شياۆگاڤ تۆرعىندار ئۆشىن زات ساتپ الپ جاتىر ەكەن، "بۆگىن مەن 7 تۆرعىننىك ۆينە كوكونىس جانە كۆندەلكتی بۆيمداردی ساتپ الپ جەتكىزپپ بەرۆىم كەرەك، ەرەن بازاردا زات تۆرلەری جەتكىلكتی، تۆرعىندارعا قاجەتتی زاتتاردىك ئبارىن ساتپ الۆعا بولادی"، ـ دەدی ۆاڤ شياۆگاڤ.

جياجيالی ەرەن بازارىنىك جاۆاپتىسی ۆاڤ پىڭچىڭنىك تىلشگە ايتۆىنشا، ىندەت كەزىنده وسی ەرەن بازار قالپىتی ساۆدا جۆرگزپپ، ينتەرنەت جەلىسىنده جانە ينتەرنەت جەلىسىنەن تىسقارى ساتۆدی ۆشتاسترپپ، ئار كۆنی 300دەي تاپسىرىس ساتقان، ەرەن بازاردىك كۆندىك ساۆدا سوماسی 20 مىك يۆانعا تاياعان.

كونەئشار اۆدانی بازار باقلاۆ ـ باسقارۆ مەكەمەسی پارتیا باسشلىق گرۆپیاسنك شۆجیی لي فۆجيدىك تانىسترۆىنشا، ىندەت تۆىلعان سوڭ، جەرگىلكتی ورىنداعی قاتىستی تاراۆلار كوپ جاقپەن بايلانىس ورناتپپ، ئارقايسی ۆلكەن ساۆدا دۆكەندەری ەرەن بازارلارى، كوكونىس دۆكەندەری، ەت دۆكەندەری ئۆشىن زات كىرگزەتىن جاسىل ارنا اشپپ، زاتتىق ماتەريالدار ساتپپ الۆدىك ىركىلىسسز بولۆىنا شنايی كەپىلدىك ەتكەن. "تۆستەن بۆرىن تاۆارمەن قامداۆشىلار تاپسىرىس بوينىشا تاۆارلاردی بەلگىلەنگەن ورىنعا جەتكزەدی، تۆستەن كەين ئبز ەرەن بازار جۆرگزۆشىلەردی زات كىرگزۆگە بارۆعا ۆيمداسترامز، كىرۆ ـ شعۆ ارناسی بولەك بولعاندىقتان، اۆرۆدىك الدىن الۆ بوينىشا حاۆپىسزدىككە شنايی كەپىلدىك ەتىلدی"، ـ دەدی لي فۆجي.

"قاتىستی تاراۆلاردىك سايكەستىرۆندە، ئبزدىك زات كىرگزۆ ارنامز ىركىلىسسز، زات قاينارىمز تۆراقتی بولپپ تۆر، كەشە مەن 2 تونىا زات كىرگزدىم"، ـ دەدی ۆاڤ پىڭچىڭ، وسی ەرەن بازار كۆرىش، ۆن، ازىقتىق مايدان 3.5 تونىا زاپاس ساقتاپ وتىر، وندا تاعی ئبر جاس كۆيده ساقتاۆ قامباسی بار ەكەن، وندا 1.5 تونىا ئتۆرى مول، ساپاسی جاقسی كوكونىس، جەمىس ـ جيدەك ساقتالعان.

قازىر كونەئشار اۆدانىنىك اۆدان قالاشعىنداعی 7 ەرەن بازار، 4 ۆلكەن كوكونىس ساتۆ دۆكەنی، 4 ەت دۆكەنی جانە ئار اۆدل ـ قالاشقتا 11 ەرەن بازار قالپىتی ساۆدا جۆرگزپپ تۆر، زات جەتكىلكتی، باعا تۆراقتی، تۆرعىندارىنىك تۆرمستىق قاجەتتەرىن نەگزىنەن قاناعاتتاندىرا الادی.